

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB**

**DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE PLEŚNA
NA LATA 2025-2030**

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	2
PRZEMOC DOMOWA.....	3
DEFINICJA PRZEMOCY	3
FORMY PRZEMOCY	5
SKALA PRZEMOCY W ŚWIELE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH.....	7
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	9
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU.....	10
CHARAKTERYSTYKA GMINY PLEŚNA	12
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ	13
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY PLEŚNA.....	19
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....	19
WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH.....	25
UCZNIOWIE	25
DOROŚLI MIESZKAŃCY.....	38
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU.....	49
ADRESACI PROGRAMU	59
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	59
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	60
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU.....	60
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	63
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW.....	64
SPIS RYSUNKÓW	64
SPIS TABEL	64
SPIS WYKRESÓW	65

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CK – Centrum Kultury w Pleśnej

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna w Pleśnej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pleśnej

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleśnej

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji Tarnów-Zachód

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie

PIK – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

POIK – Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wojniczu

PPPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowie

UG – Urząd Gminy Pleśna

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

PRZEMOC DOMOWA

DEFINICJA PRZEMOCY

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:*

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej,

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę,

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

- ⇒ **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
- ⇒ **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,
- ⇒ **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
- ⇒ **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody¹.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

¹Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, s. 1

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnąć i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy².

FORMY PRZEMOCY

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze

²<https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/30-cykle-przemocy-w-rodzinie> [dostęp: 04.11.2024 r.]

czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.

5. Zaniedbanie – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspakajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia³. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

6. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym⁴.

³J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

⁴Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2020.

SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Według „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci” przeprowadzonej w 2021 roku na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej najpowszechniejszą formą przemocy domowej wobec dzieci w opinii badanych Polaków była przemoc psychiczna, a w następnej kolejności wybrane zostały: zaniedbanie i przemoc fizyczna. Odsetek 19% dzieci w Polsce doznał przemocy fizycznej, z kolei nieznacznie mniej – przemocy psychicznej (18%), z kolei 9% wskazało na przemoc ekonomiczną, a 8% na seksualną. Ponadto 54% mężczyzn i 45% kobiet przyznało się do użycia przemocy wobec dziecka w formie tzw. „dania klapsa”. Większość badanych, którzy byli świadkami przemocy zadeklarowało, że podjęło w związku z tym faktem działania (61%), wśród których najczęściej podano rozmowę, uświadomienie problemu (26%), zgłoszenie na Policję (20%) oraz pomoc społeczną (18%). Co ważne, przeważająca większość Polaków wykazała świadomość, że dziecko, które widzi przemoc między swoimi rodzicami również jest osobą doznającą przemocy (81%).

Warte uwagi są również badania z 2022 roku przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na temat skali zjawiska przemocy domowej wśród grup społecznych, które w szczególny sposób są narażone na doznawanie przemocy, a mianowicie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Według tych badań zdecydowana większość osób z niepełnosprawnościami, doznawało przemocy psychicznej (78,1%), natomiast 57,8% wskazało na przemoc fizyczną. Wśród seniorów rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia się następująco: przemocy psychicznej doznawało 87,3% badanych, z kolei przemocy fizycznej i ekonomicznej po 43,1% respondentów⁵.

⁵Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232), s. 5-7.

Również w 2023 roku przemoc wobec dzieci stanowiła poważne wyzwanie społeczne, pociągające za sobą szereg negatywnych konsekwencji dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego dzieci. Analiza statystyk opracowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, rzuca światło na skalę problemu oraz konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia dzieciom bezpiecznego środowiska do rozwoju. Z odpowiedzi udzielanych przez respondentów w wieku 11-17 lat wynika, że zdecydowana większość z nich (79%) choć raz doświadczyła w swoim życiu przemocy lub zaniedbania. Ponadto co czwarty ankietowany (27%) został kiedykolwiek pokrzywdzony za pośrednictwem więcej niż dwóch różnych form przemocy lub zaniedbania⁶.

Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2023 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 77 832, w tym 66,3% stanowiły kobiety (51 631 osób), 21,9% – małoletni (17 039 osób), z kolei 11,8% – mężczyźni (9 162 osoby). W 2022 roku odnotowano 63 016 osób stosujących przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 55 225 osób (87,6%). W porównaniu do 2022 roku liczba osób doznających przemocy zwiększyła się o 8,7% (6 201 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc wzrosła o 1,2% (772 osoby).

Ponadto, z Raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, iż w 2023 roku przemoc stanowiła główny temat przeprowadzonych konsultacji. Najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z osobami doznającymi przemocy (44%), niemniej jednak odebrali również 25% połączeń od świadków przemocy. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc, przeważnie wskazują na więcej niż jedną jej formę. Przemoc psychiczna jest tematem większości przeprowadzanych rozmów – zgłaszało ją 8 756 osób (w tym 163 dzieci), z kolei doświadczenie przemocy fizycznej deklarowało 4 551 dzwoniących (w tym 98 dzieci). Odnotowano również przypadki przemocy ekonomicznej (14%) oraz seksualnej (4,5%).

⁶Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa, s. 29.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Pleśna. Istotnym elementem *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030* jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030*.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy,
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- ustawa z dnia 24 sierpnia 2011 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,

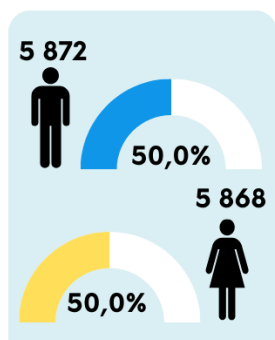

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe,
- ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.

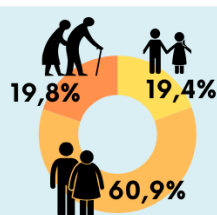
Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej, a także założeń Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. Ponadto uwzględnia wyniki badania ankietowanego przeprowadzonego we wrześniu 2024 roku wśród uczniów szkół oraz dorosłych mieszkańców Gminy.

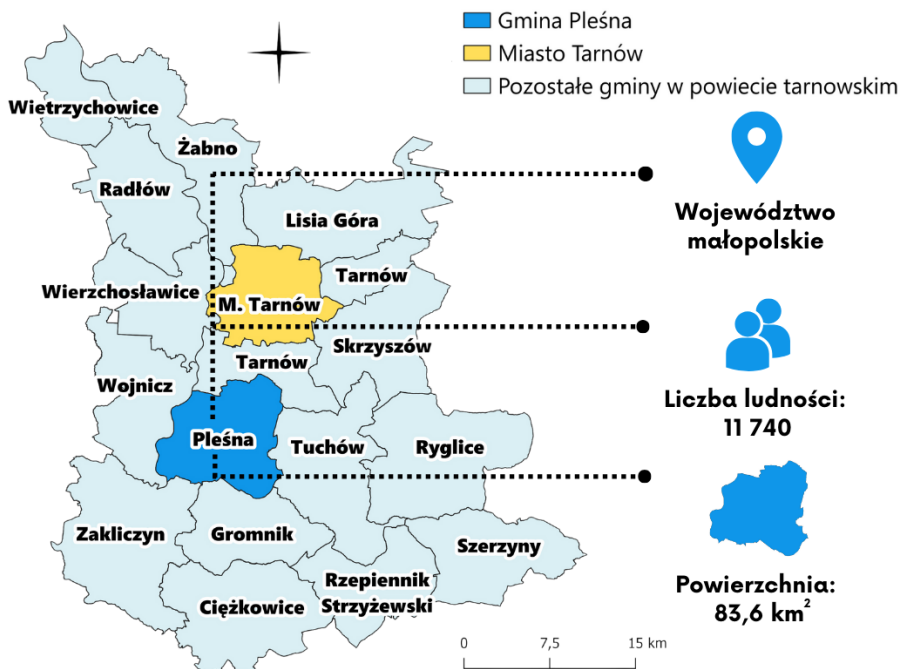
CHARAKTERYSTYKA GMINY PLEŚNA

Ekonomiczne grupy wieku:

Przyrost naturalny: 1

Województwo
małopolskie

Liczba ludności:
11 740

Powierzchnia:
83,6 km²

KULTURA

- Gminna Biblioteka Publiczna w Pleśnej
- Centrum Kultury w Pleśnej

OŚWIATA

Przedszkola:

- Przedszkole im. Władysława Majak w Pleśnej
- Przedszkole Publiczne w Rzuchowej (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego)

Szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Bronisława Czecha w Pleśnej
- Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Lichwinie
- Szkoła Podstawowa im. bł. Matki Teresy z Kalkuty w Świebodzinie
- Szkoła Podstawowa im. ks. prof. Romana Darowskiego w Szczepanowicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rzuchowej
- Szkoła Podstawowa w Janowicach
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Rychwałdzie

POMOC SPOŁECZNA

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleśnej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
- Zespół Interdyscyplinarny

Źródło: Dane statystyczne zamieszczone na grafice pochodzą z 2023 roku [BDL GUS]

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Pleśna zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który tworzy Wójt Gminy Pleśna powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy. W skład Zespołu mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do Wójta), prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań Zespołu należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
 - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
 - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
 - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,

- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030* wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania

Instytucja	Obszar działania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	▪ Wczesna diagnoza i poradnictwo, ▪ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, ▪ dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, ▪ udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej, ▪ działania interwencyjne, ▪ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ▪ udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień,

	▪ obsługa organizacyjno-techniczna ZI, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	▪ Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ▪ organizowanie poradnictwa specjalistycznego, specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej, ▪ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Komisariat Policji	▪ Wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ▪ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki ochrony zdrowia	▪ Ocena stanu ogólnego zdrowia: badanie podmiotowe i badanie przedmiotowe oraz wydanie zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki oświatowe	▪ Wczesna diagnoza, opracowanie i realizowanie standardów ochrony małoletnich, ▪ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”,

	▪ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Zespół Interdyscyplinarny	▪ Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, ▪ inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom, ▪ inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc, ▪ opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, ▪ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, ▪ powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań, ▪ monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”, ▪ przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a, ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.) ▪ kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym, ▪ składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119), ▪ wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.

Grupy diagnostyczno- pomocowe

- Dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia,
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność,
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych albo w programach psychologiczno-terapeutycznych,
- występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń,
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- zakończenie procedury NK,
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury NK,
 - b) wszczęcia procedury NK”,
- informowanie przewodniczącego ZI o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.)

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie,
- lokalne organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030* współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psycholodzy, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- prawnicy,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- asystenci rodziny,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY PLEŚNA

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Można zauważyć, iż na przestrzeni analizowanych lat rodziny z terenu Gminy korzystające ze wsparcia GOPS z powodu przemocy domowej nie stanowiły dużego udziału wśród beneficjentów pomocy społecznej – jedyny przypadek takiej rodziny odnotowano w roku 2023. W zakresie udziału procentowego w ogóle liczby rodzin korzystających ze wsparcia GOPS zauważyć można, iż w przedmiotowym roku wyniósł on 0,7%. W przypadku ogółu rodzin korzystających z pomocy odnotowywano wahania.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS z powodu przemocy domowej oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	158	140	152
liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS z powodu przemocy domowej	0	0	1
udział [%]	0,0	0,0	0,7

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za rozwiązywanie problemów dotyczących zjawiska przemocy jest Zespół Interdyscyplinarny. W ramach przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej w strukturach Zespołu tworzone są grupy diagnostyczno-pomocowe (poprzednio grupy robocze), powoływane w zależności od istniejących potrzeb i indywidualnych przypadków. Ich podstawowym zadaniem jest stworzenie i realizowanie planu pomocy rodzinom, stałe monitorowanie ich sytuacji oraz prowadzenie bieżącej dokumentacji podejmowanych działań i uzyskiwanych efektów.

W 2023 roku liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 4, co oznacza, że na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymywała się na stałym poziomie. Liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych w 2023 roku wyniosła 19, jednocześnie była to najniższa liczba odnotowana w analizowanym przedziale czasu.

Liczba posiedzeń grup w 2023 roku kształtowała się na poziomie 17, a więc w analizowanym przedziale czasu zaobserwowano nieznaczne wahania w tym zakresie. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba funkcjonujących Zespołów Interdyscyplinarnych	1	1	1
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych	22	21	19
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	15	14	17

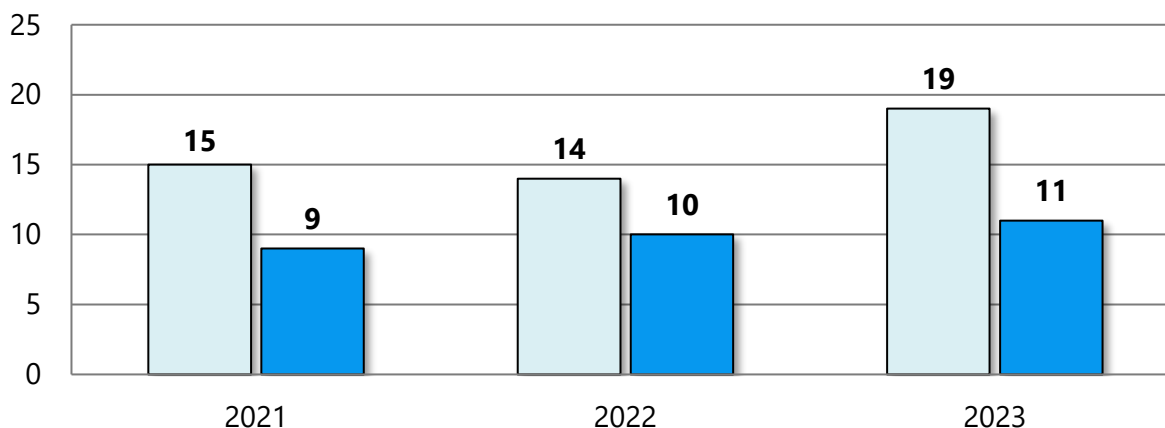
Źródło: Sprawozdanie z działalności GOPS w Pleśnej za rok 2021, 2022 i 2023 oraz Sprawozdanie z działalności ZI za rok 2021, 2022 i 2023

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” ulegała wahaniom – w 2021 roku było to 15 formularzy, w 2022 roku – 14, natomiast w 2023 roku – 19. W przypadku liczby zakończonych procedur odnotowywano natomiast postępujący wzrost – w 2023 roku kształtował się on na poziomie 22,2% względem roku bazowego (2021).

Wykres 1. Liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Źródło: Raport o stanie Gminy Pleśna za rok 2021, 2022 i 2023 oraz Sprawozdanie z działalności ZI za rok 2021, 2022 i 2023

W 2023 roku liczba osób stosujących przemoc domową wyniosła 17, w tym 3 kobiety oraz 14 mężczyzn. W porównaniu do 2022 roku ogólna liczba osób stosujących przemoc uległa zwiększeniu o 5, z kolei w stosunku do roku bazowego zauważyć można wzrost o 2 osoby. W każdym roku to mężczyźni dominowali jako osoby stosujące przemoc, przy czym w latach 2021-2022 nie odnotowano żadnej kobiety dopuszczającej się podobnych czynów.

Tabela 4. Dane dotyczące osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba kobiet	0	0	3
liczba mężczyzn	15	12	14
ogółem	15	12	17

Źródło: Sprawozdanie z działalności ZI za rok 2021, 2022 i 2023

W 2023 roku liczba osób doznających przemocy domowej wyniosła 17, w tym 12 kobiet, 1 mężczyzna oraz 4 dzieci. Na przestrzeni analizowanych lat ogólna liczba osób doznających przemocy uległa spadkowi – najwyższą liczbę odnotowano w 2021 roku (28). Przemoc domowa to problem, który dotyka różnorodne grupy społeczne, niezależnie od płci, wieku, poziomu wykształcenia, zajmowanej pozycji społecznej czy też zawodu. Niemniej jednak na terenie gminy Pleśna wyraźnie zaznacza się przewaga kobiet wśród osób doznających przemocy, wyjątek stanowił rok 2021, kiedy to grupą najbardziej dotkniętą problemem były dzieci.

Tabela 5. Dane dotyczące osób doznających przemocy domowej objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba kobiet	11	13	12
liczba mężczyzn	5	0	1
liczba dzieci	12	4	4
Ogółem	28	17	17

Źródło: Sprawozdanie z działalności ZI za rok 2021, 2022 i 2023

Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w ramach którego mieszkańcy mogą uzyskać specjalistyczną pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy domowej. Poradnictwo w Punkcie udzielane jest przez specjalistę psychoterapii uzależnień. W 2023 roku Punkt czynny był średnio przez 40 godzin w miesiącu⁷.

W 2021 roku z pomocy Punktu nie skorzystała żadna osoba dotknięta problemem przemocy domowej, z kolei w latach kolejnych ich liczba utrzymywała się na stałym poziomie. W latach 2022-2023 z poradnictwa skorzystały po 4 osoby doznające przemocy oraz po 2 osoby ją stosujące.

⁷Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 rok

Tabela 6. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób doznających przemocy	0	4	4
liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy	0	8	9
liczba osób stosujących przemoc	0	2	2
liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc	0	5	5

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Ponadto w 2023 roku na terenie gminy Pleśna funkcjonowały 2 telefony zaufania dla osób doznających przemocy domowej oraz 2 grupy wsparcia dla dorosłych osób dotkniętych problemem⁸.

Działalność z zakresu przeciwdziałania występowaniu przemocy domowej jest prowadzona także przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z zadań jest motywowanie sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc, a także motywowanie dorosłych osób doznających przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy. W latach 2021-2023 liczba osób doznających przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA uległa wzrostowi, w przypadku osób ją stosujących odnotowano podobne tendencje. W analizowanym przedziale czasu członkowie Komisji kontaktowali się ze świadkami przemocy domowej jedynie w ostatnim roku poddanym analizie.

Tabela 7. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy oraz świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
doznający przemocy	0	4	5
stosujący przemoc	0	2	2
świadkowie przemocy	0	0	2

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

⁸ tamże

Kolejną kwestią poddaną analizie są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji Tarnów-Zachód. Wśród działań zmierzających do ograniczenia skali problemu przemocy domowej na terenie Gminy wyróżnia się uczestniczenie w realizacji procedury Niebieskie Karty, realizację spotkań z młodzieżą w szkołach, przede wszystkim w formie pogadań profilaktycznych, a także organizowanie spotkań z seniorami, w czasie których poza tematyką przemocy domowej poruszane są również kwestie związane m.in. z zagrożeniem ze strony oszustów.

WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

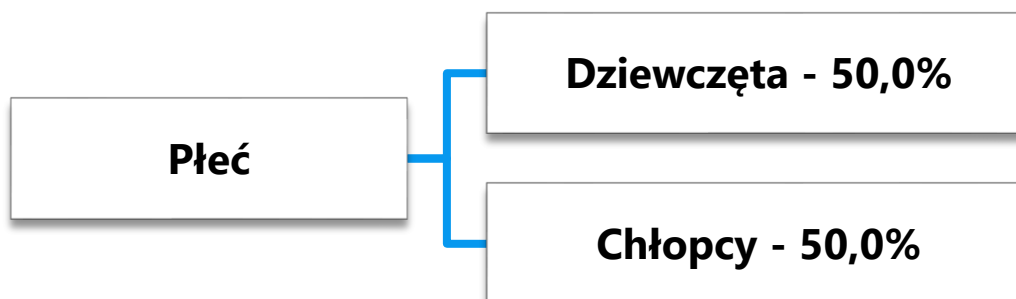
Uczniowie

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży z gminy Pleśna. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych z doświadczaniem przemocy domowej, doznawaniem oraz stosowaniem przemocy rówieśniczej, a także cyberprzemocy.

Struktura badanej próby

Uczniowie wypełnili 90 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problem przemocy przedstawiciele obu płci stanowiły równo po połowie (po 50,0%).

Rysunek 1. Płeć uczniów biorących udział w badaniu N=90⁹

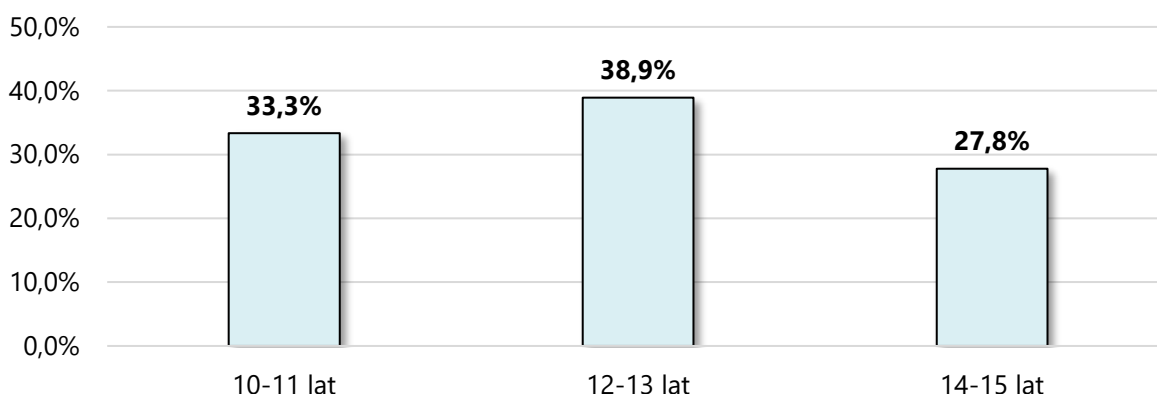

Kolejny wykres prezentuje strukturę ankietowanych ze względu na wiek. Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (38,9%). Średnio co trzeci ankietowany podał wiek 10-11 lat (33,3%), natomiast najmniej odsetek zadeklarował wiek 14-15 lat (27,8%).

⁹N – liczba respondentów odpowiadających na pytanie

Wykres 2. Wiek: N=90

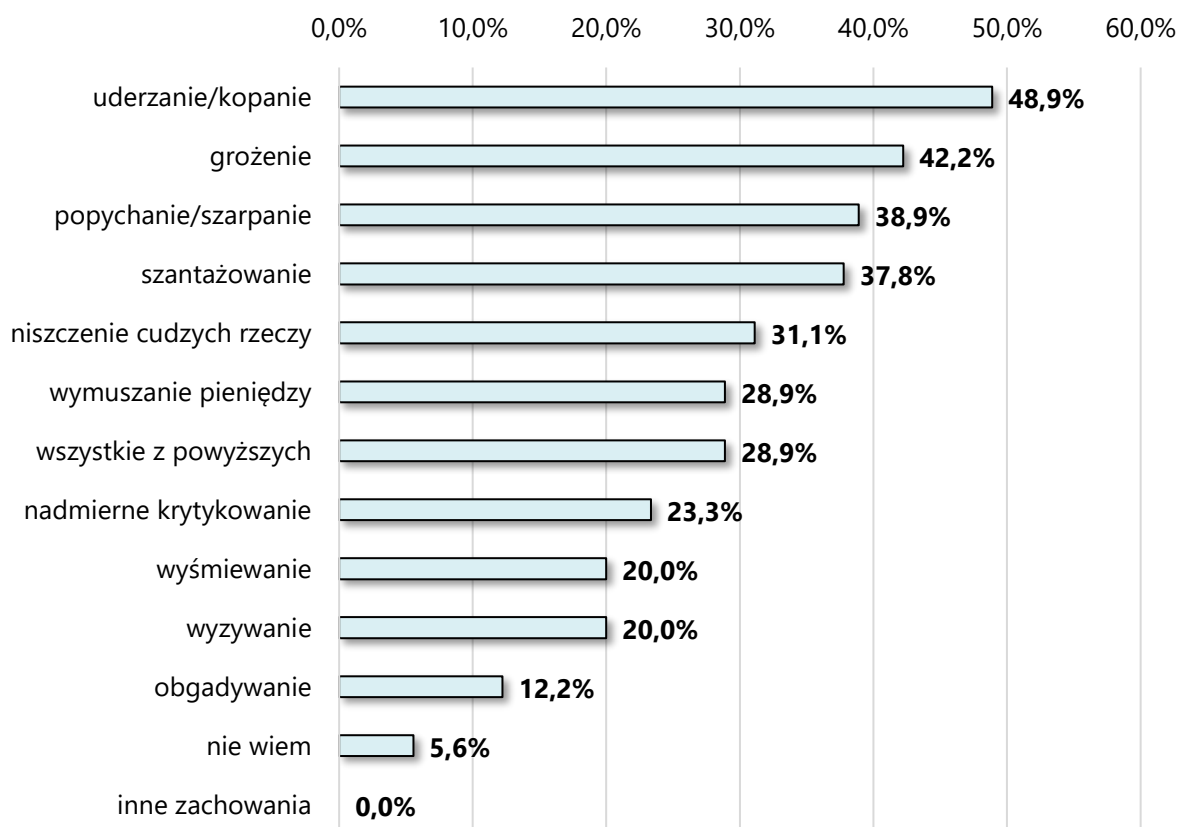

Problem przemocy

Pierwsze pytanie zadane respondentom miało na celu określenie jakie zachowania zdaniem uczniów można uznać za przemoc. W opinii zdecydowanej większości badanych jest to uderzanie/kopanie (48,9%), z kolei 42,2% wskazało na grożenie. W dalszej kolejności wymieniano: popychanie/szarpanie (38,9%), szantażowanie (37,8%), niszczenie cudzych rzeczy (31,1%) oraz wymuszanie pieniędzy (28,9%). Średnio co piąty uczestnik badania wytypował nadmierne krytykowanie (23,3%), wyśmiewanie lub wyzywanie (po 20,0%). Najmniejsza liczba odpowiedzi padła na obgadywanie (12,2%). W opinii 28,9% ankietowanych za przemoc można uznać każde z wymienionych w kafeterii odpowiedzi, natomiast 5,6% badanych nie potrafiło jednoznacznie ustosunkować się do tego pytania.

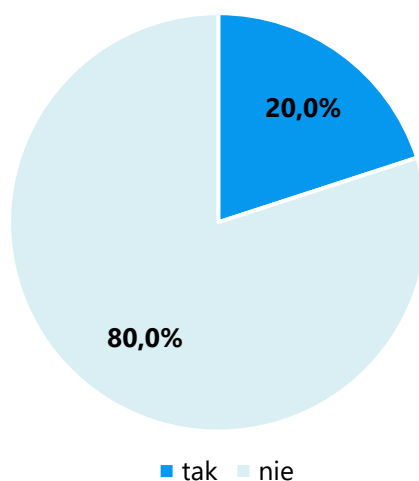

Wykres 3. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=90

Kolejne pytanie zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży. Zapytano uczniów o to, czy zdarzyło im się w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzielił co piąty badany (20,0%).

Wykres 4. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=90

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznało to 9 osób (60,0%), z kolei po 7 badanych wskazało na rodzeństwo lub kolegów/koleżanki spoza szkoły (po 46,7%). 3 badanych doznało przemocy ze strony mamy (20,0%), 2 osoby wskazały na tatę (13,3%), natomiast doznanie przemocy ze strony innej, bliżej nieokreślonej osoby zadeklarował 1 uczestnik badania (6,7%). 3 badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 8. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=15

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	60,0	9
rodzeństwo	46,7	7
koledzy/koleżanki spoza szkoły	46,7	7
mama	20,0	3
tata	13,3	2
inne osoby	6,7	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejna tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- przemocy psychicznej doświadczyło 12 uczniów (85,7%),
- przemocy fizycznej doznało 7 badanych (50,0%),
- przemocy seksualnej doświadczyło 2 respondentów (14,3%).
- zaniedbania doznało 2 uczniów (14,3%).

4 badanych pominęło to pytanie.

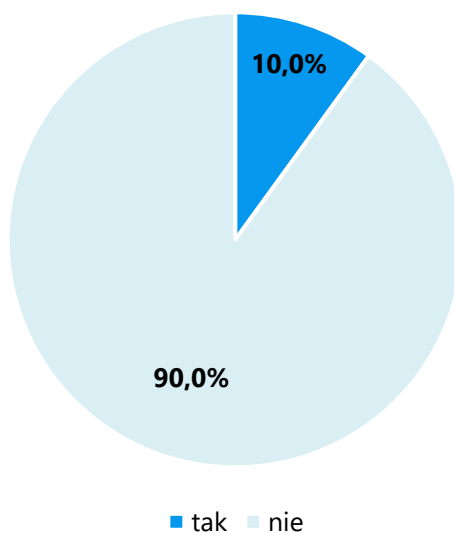
Tabela 9. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	85,7	12
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	50,0	7
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	14,3	2
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	14,3	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowali oni przemoc wobec innych osób. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 10,0% ankietowanych.

Wykres 5. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=90

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że:

- przemoc fizyczną zastosowało 6 ankietowanych (75,0%),
- przemoc psychiczną stosowało 5 uczniów (62,5%),
- przemoc seksualną zastosowało 3 respondentów (37,5%).

1 badany pominął to pytanie.

Tabela 10. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	75,0	6
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	62,5	5
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	37,5	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły – wskazało na to 6 osób (66,7%). 5 ankietowanych przyznało się do stosowania przemocy wobec rodzeństwa (55,6%), natomiast 4 uczestników badania wskazało na uczniów ze swojej szkoły (44,4%).

Tabela 11. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=9

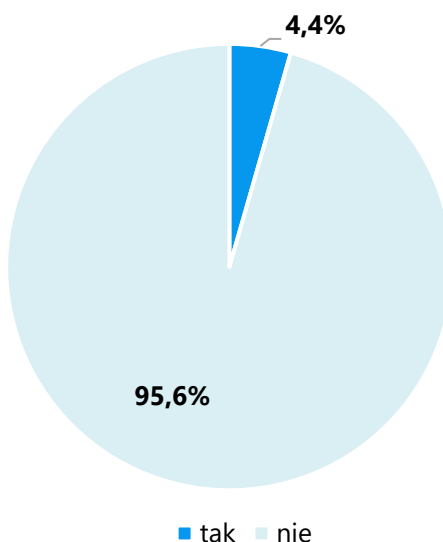
Odpowiedź	%	Liczba odp.
kolegów/koleżanek spoza szkoły	66,7	6
rodzeństwa	55,6	5
uczniów ze szkoły	44,4	4
innych osób	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy byli świadkami zachowań przemocowych w swoim domu. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 4,4% badanych, z kolei większość zaprzeczyła, aby w ich domu występował problem przemocy (95,6%).

Wykres 6. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=90

Uczniowie, którzy udzielili twierdzącej odpowiedzi w poprzednim pytaniu, mieli możliwość określenia, kto stosował przemoc w ich domu. 2 badanych twierdzi, iż było to rodzeństwo (66,7%), z kolei pojedyncze osoby wytypowały mamę i tatę (po 33,3%). 1 badany pominął to pytanie.

Tabela 12. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=3

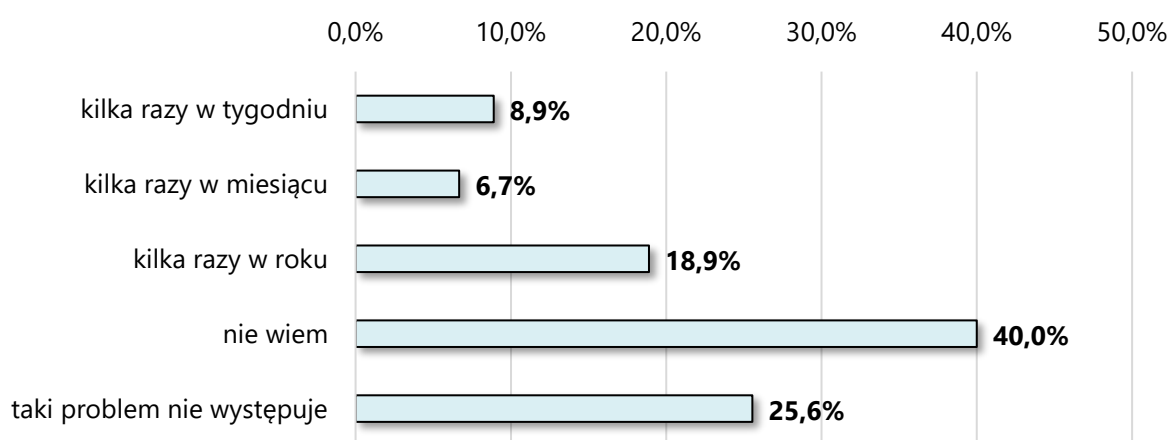
Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwo	66,7	2
tata	33,3	1
mama	33,3	1
dalsi członkowie rodziny (np. wujek, ciocia, itp.)	0,0	0
inne	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

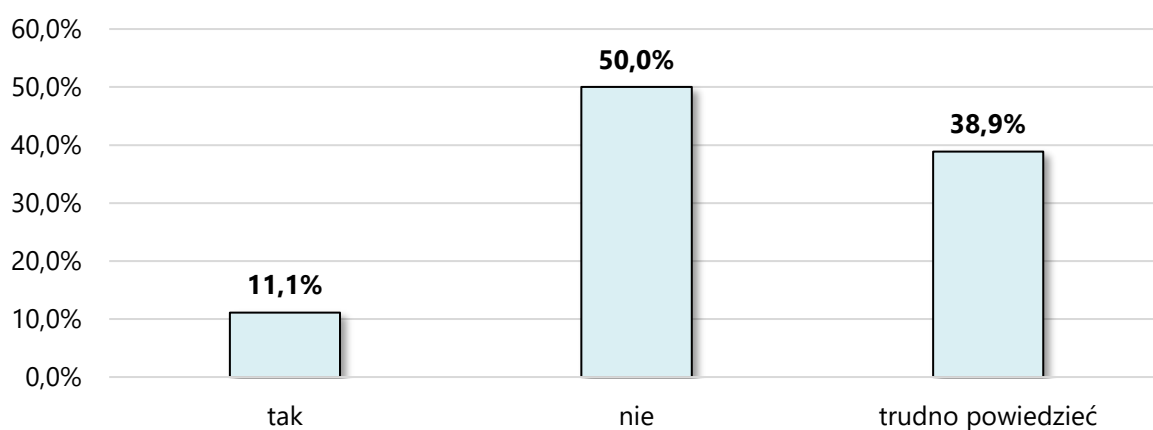
Następne pytanie dotyczyło częstotliwości występowania przemocy między uczniami w szkole. 40,0% osób nie potrafiło określić, czy ten problem jest obecny, z kolei zdaniem 25,6% przemoc między uczniami w szkole nie występuje. Respondenci, którzy przyznali, że w ich szkole się to zdarza stanowią 34,4% wszystkich badanych, przy czym 18,9% z nich przyznało, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy w roku, w opinii 6,7% uczniów – kilka razy w miesiącu, natomiast 8,9% ankietowanych odpowiedziało, iż problem przemocy między uczniami zauważa kilka razy w tygodniu.

Wykres 7. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=90

W dalszej części badanych zapytano o to, czy uważają, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. gdy ktoś ich zdenerwuje). Jak wynika z zebranych danych, 11,1% badanych zgadza się z tym stwierdzeniem, a przeciwnego zdania jest 50,0% ankietowanych. Odpowiedź „trudno powiedzieć” zaznaczyło 38,9% respondentów.

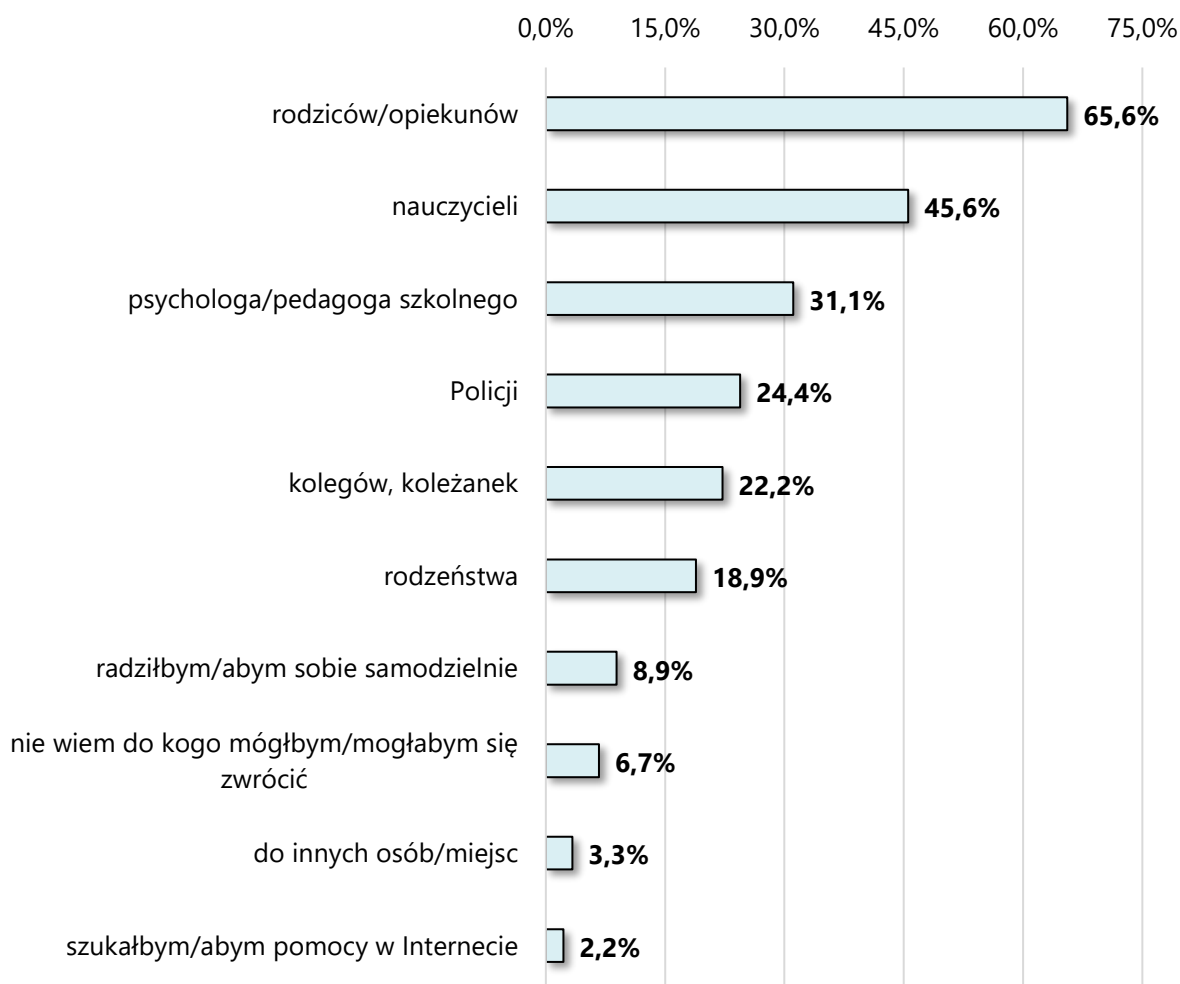
Wykres 8. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=90

W przypadku problemów związanych z przemocą, 65,6% młodych mieszkańców zwróciłoby się o pomoc do rodziców/opiekunów. Na drugim miejscu pod względem liczby wskazań znaleźli się nauczyciele (45,6%), z kolei na trzecim – psycholog/pedagog szkolny (31,1%). Blisko co czwarty ankietowany w razie tego typu problemów szukałby pomocy na Policji (24,4%), natomiast co piąty badany wskazał na kolegów/koleżanki (22,2%). Należy zwrócić uwagę na fakt, że 6,7% ankietowanych nie wie, do kogo mogłoby się zwrócić o pomoc, a 8,9% uczniów radziłoby sobie samodzielnie z problemem. Co ciekawe najmniejszy odsetek respondentów wskazał na to, iż szukałby pomocy w Internecie (2,2%).

Wykres 9. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=90

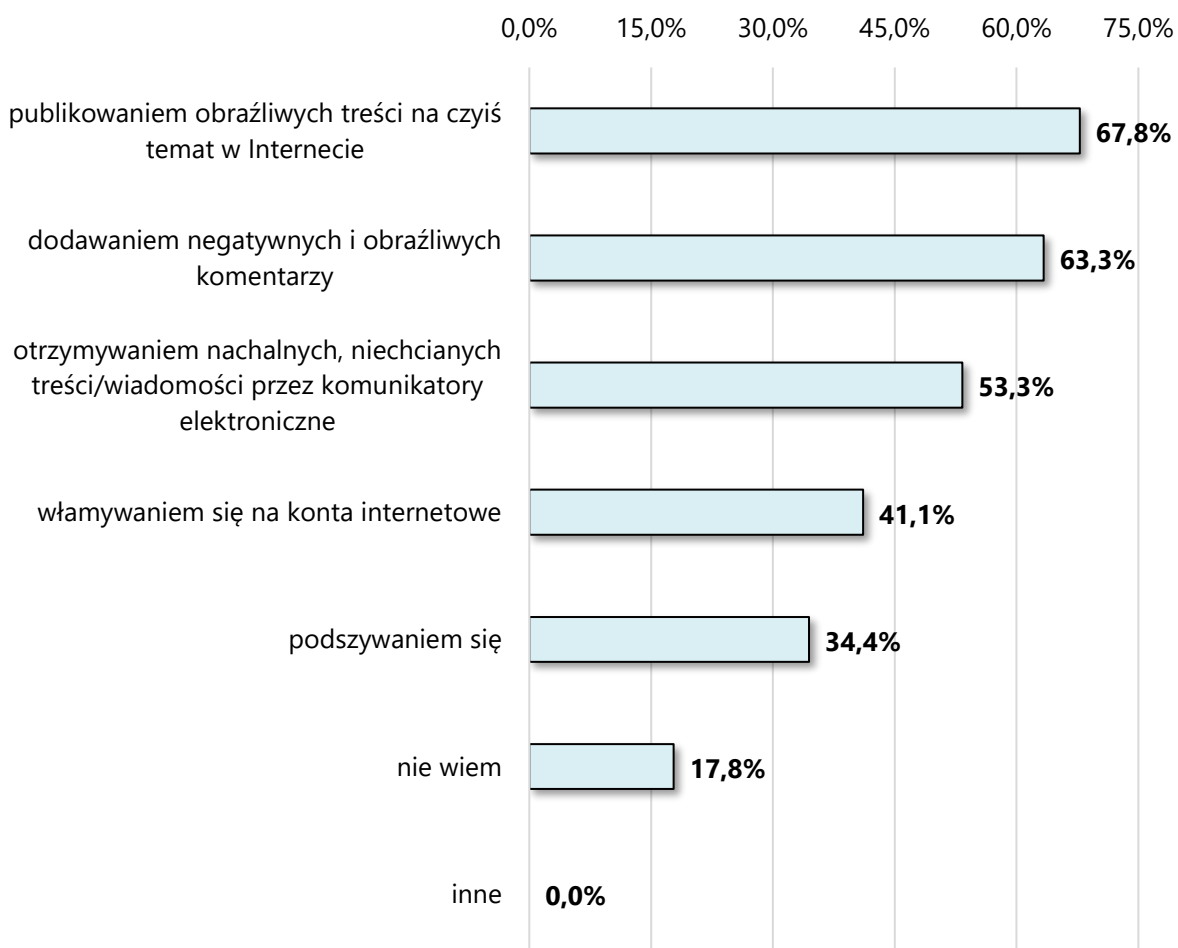

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytania zadawane respondentom dotyczyły zagadnienia cyberprzemocy. W pierwszej kolejności podjęto próbę rozpoznania z czym jest utożsamiany przez badanych ten rodzaj przemocy. Najwięcej wskazań uzyskało publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (67,8%), dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy (63,3%), a także otrzymywanie nachalnych, niechcianych treści/wiadomości przez komunikatory elektroniczne (53,3%). 41,1% ankietowanych z cyberprzemocą utożsamia włamywanie się na konta internetowe, a 34,4% – podszywanie się. Średnio co szósty ankietowany uczeń nie posiada wiedzy w omawianym zakresie (17,8%).

Wykres 10. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=90

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 8,1% z nich (6 osób), kolejne 8,1% badanych przyznało, iż zastosowali przemoc w Internecie (6 osób). Część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „trudno powiedzieć” padło 2,7% odpowiedzi w przypadku stosowania cyberprzemocy (2 osoby) i 4,1% w zakresie doświadczenia jej (3 osoby).

Tabela 13. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N= 74

Odpowiedź	tak		nie		trudno powiedzieć	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
doznałem/am cyberprzemocy	8,1	6	87,8	65	4,1	3
stosowałem/am cyberprzemoc	8,1	6	89,2	66	2,7	2

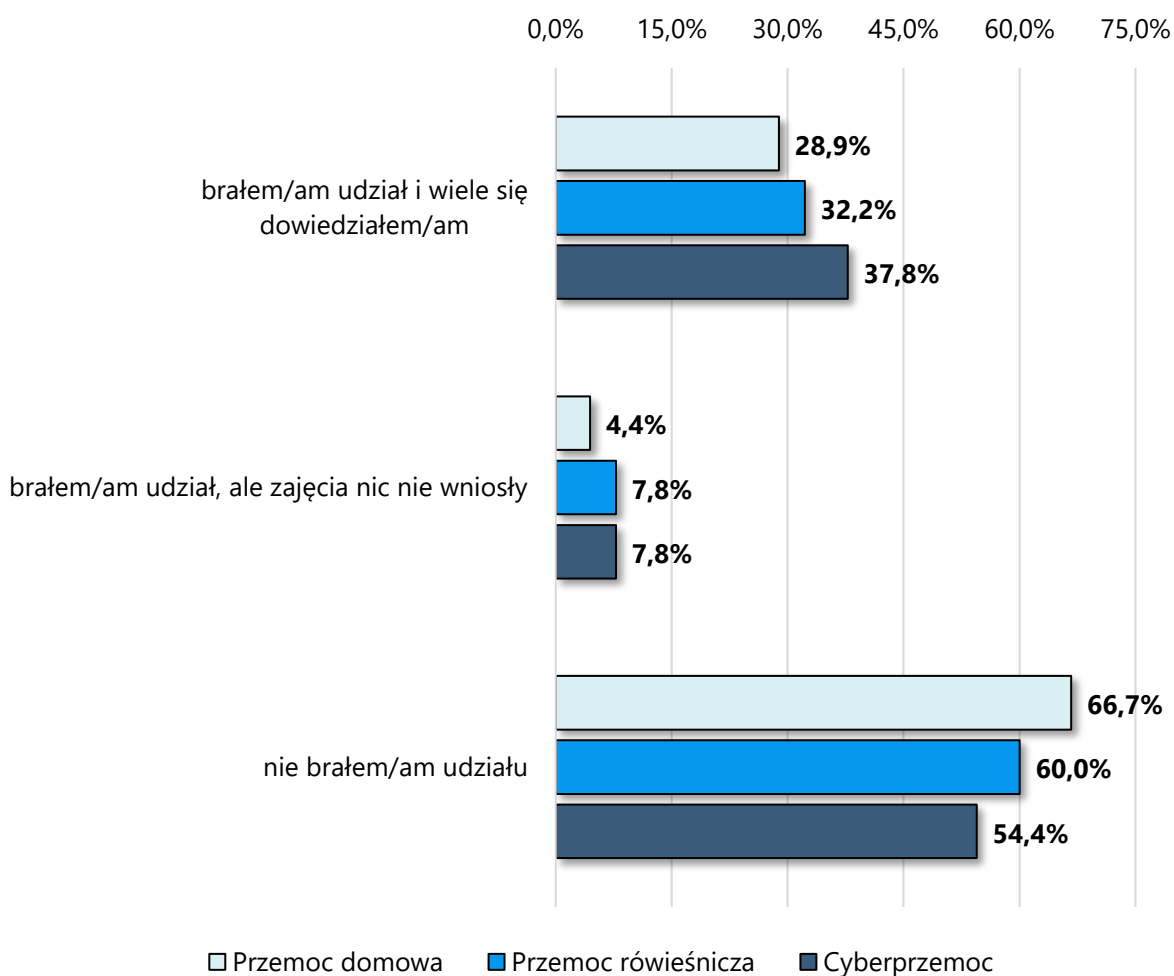
Działania profilaktyczne

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli okazję ocenić podejmowane w szkole działania profilaktyczne w ciągu ostatnich 2 lat. Interesowało nas w jakich zajęciach badani brali udział oraz jak je oceniają. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco:

- pozytywnie zajęcia profilaktyczne z cyberprzemocy oceniło 37,8% uczniów, w zakresie przemocy rówieśniczej – 32,2%, natomiast dotyczące przemocy domowej – 28,9%,
- odpowiedź „brałem/am udział, ale zajęcia nic nie wniosły” zaznaczyło po 7,8% respondentów w przypadku zajęć dotyczących cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej, natomiast 4,4% odnośnie zajęć dotyczących przemocy domowej,
- brak uczestnictwa zadeklarowało 54,4% badanych w przypadku zajęć dotyczących cyberprzemocy, 60,0% – przemocy rówieśniczej, a przemocy domowej – 66,7%.

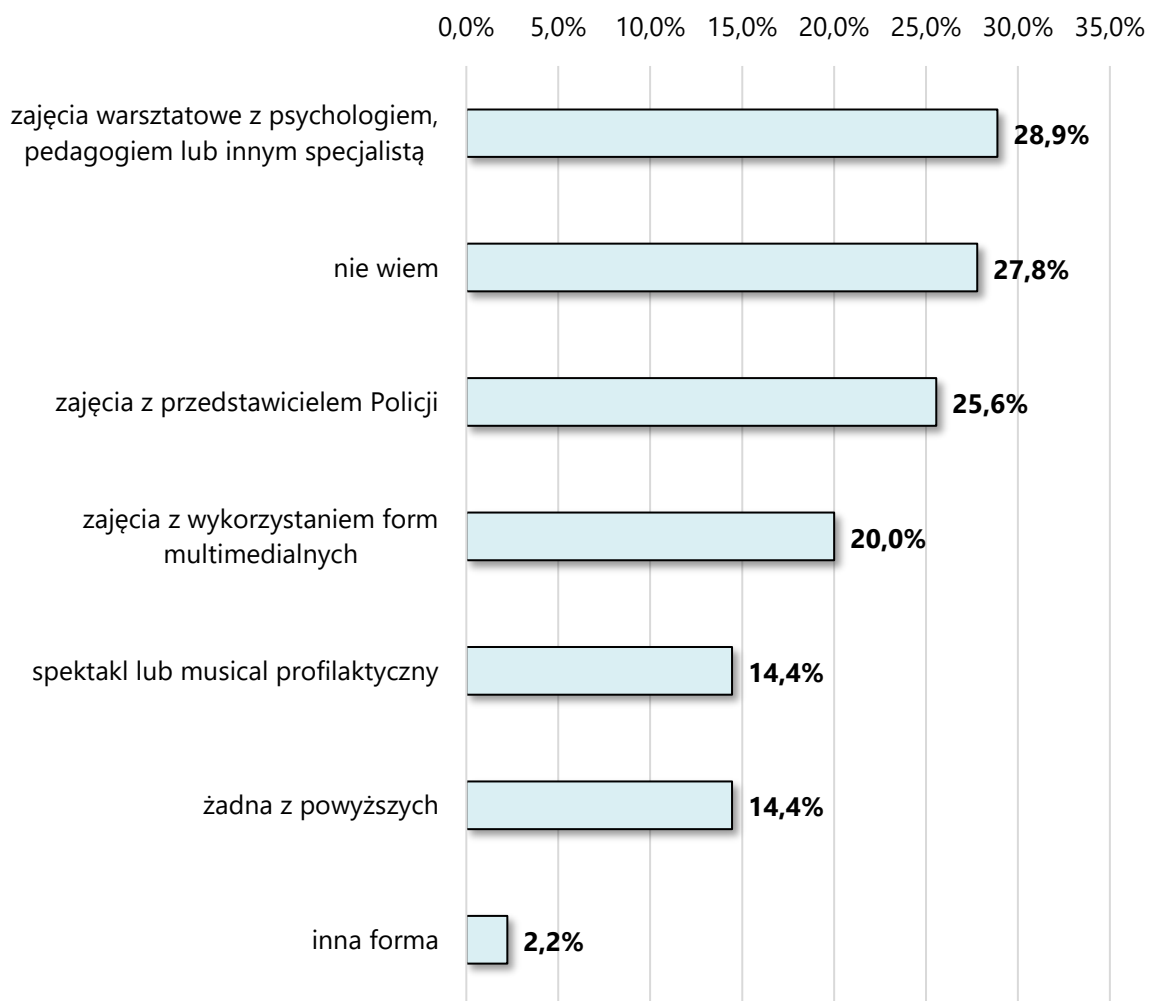
Wykres 11. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=90

Uczniowie zostali zapytani również o to, jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest dla w ich opinii najciekawsza/najefektywniejsza. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco: 28,9% uznaje za takie zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą, z kolei 25,6% – zajęcia z przedstawicielem Policji. 20,0% odpowiedzi padło na zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych, natomiast 14,4% na spektakl lub musical profilaktyczny. Kolejne 14,4% uczestników badania stwierdziło, że żadna z wymienionych form nie byłaby dla nich ciekawa/efektywna. 27,8% uczniów biorących udział w badaniu nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie. Ponadto 2,2% uczestników ankietowanych wskazało na odpowiedź „inne”, wymieniając m.in. *zajęcia angażujące uczniów, mini projekty, dzielenie się własnymi doświadczeniami, retrospekcjami i przekonaniami*.

Wykres 12. Jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=90

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

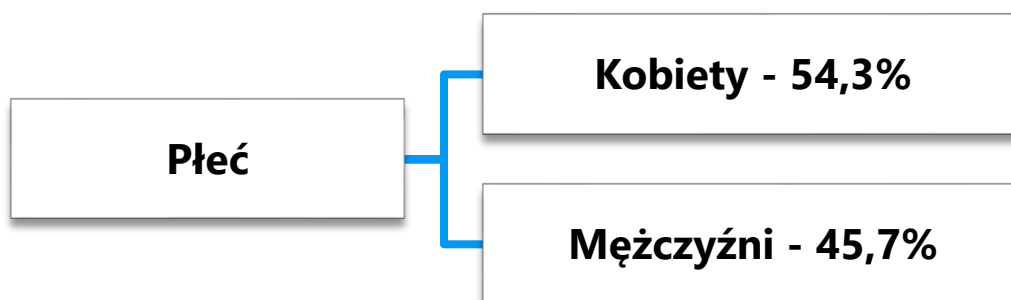
Dorośli mieszkańcy

W niniejszym rozdziale przedstawiona została skala zjawiska przemocy wśród dorosłych mieszkańców oraz w ich otoczeniu. Ponadto, analizie poddano ich wiedzę na temat zagadnień związanych z przemocą domową oraz ich stosunek do stosowania przemocy jako metody wychowawczej.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problem przemocy na terenie gminy Pleśna wzięło udział 92 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Można zauważyć, że nieco więcej ankiet wypełniły kobiety – stanowiły one 54,3% ogółu, natomiast mężczyźni – 45,7%.

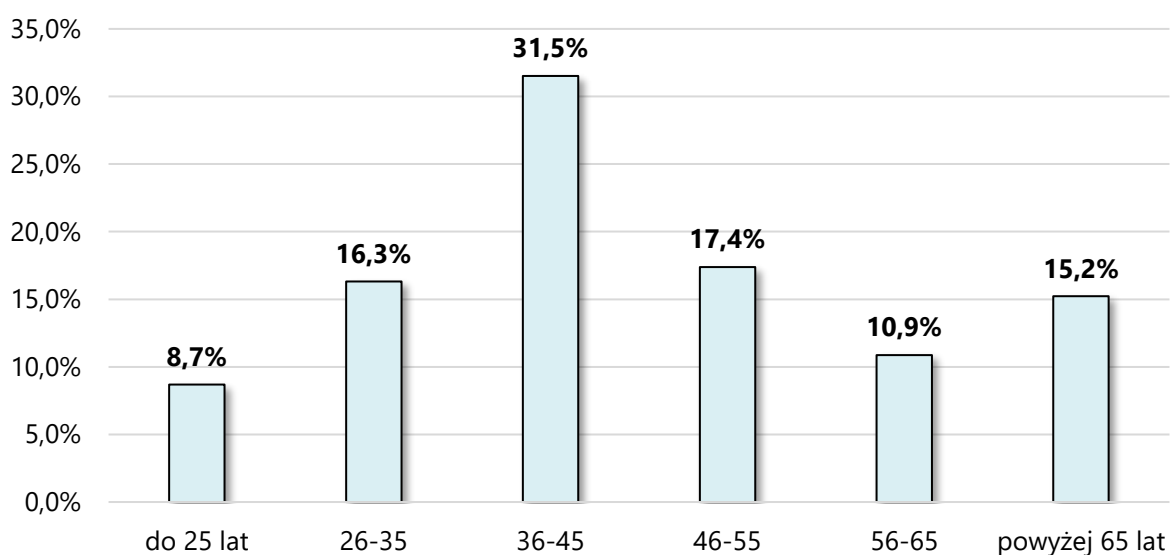
Rysunek 2. Płeć dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu N=92

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (31,5%), a następnie mający 46-55 lat (17,4%). W badaniu wzięli udział również mieszkańcy w wieku 26-35 lat (16,3%) oraz powyżej 65 roku życia (15,2%). Najmniejsza część respondentów stanowiły osoby poniżej 25 roku życia (8,7%) oraz między 56 a 65 rokiem życia (10,9%).

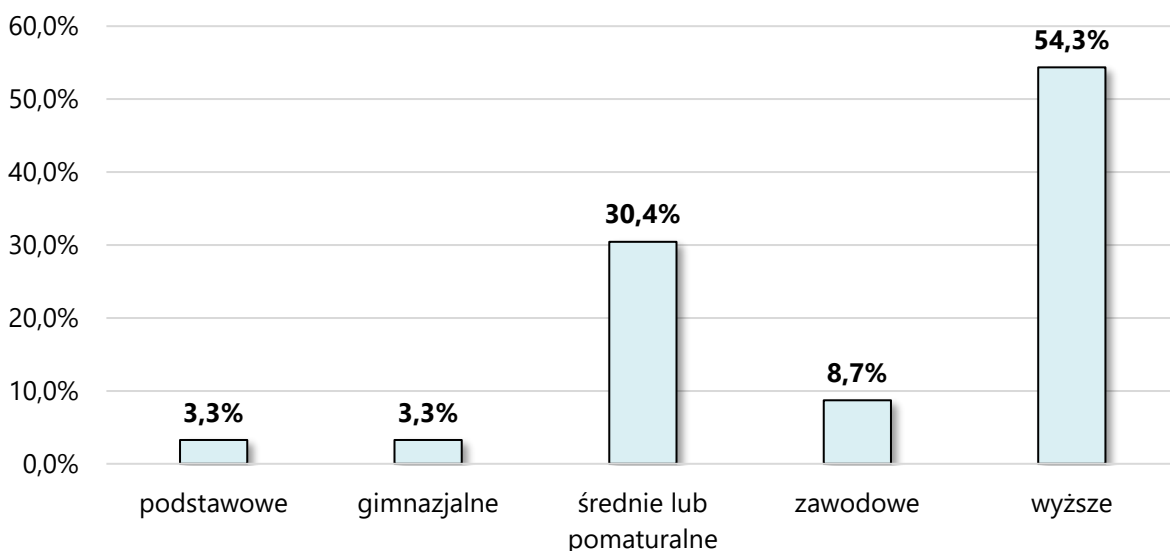

Wykres 13. Wiek: N=92

Na kolejnym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. 54,3% stanowili mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym, 30,4% kwestionariuszy wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, natomiast 8,7% – zawodowym. Po 3,3% ankietowanych zakończyło edukację na poziomie podstawowym lub gimnazjalnym.

Wykres 14. Wykształcenie: N=92

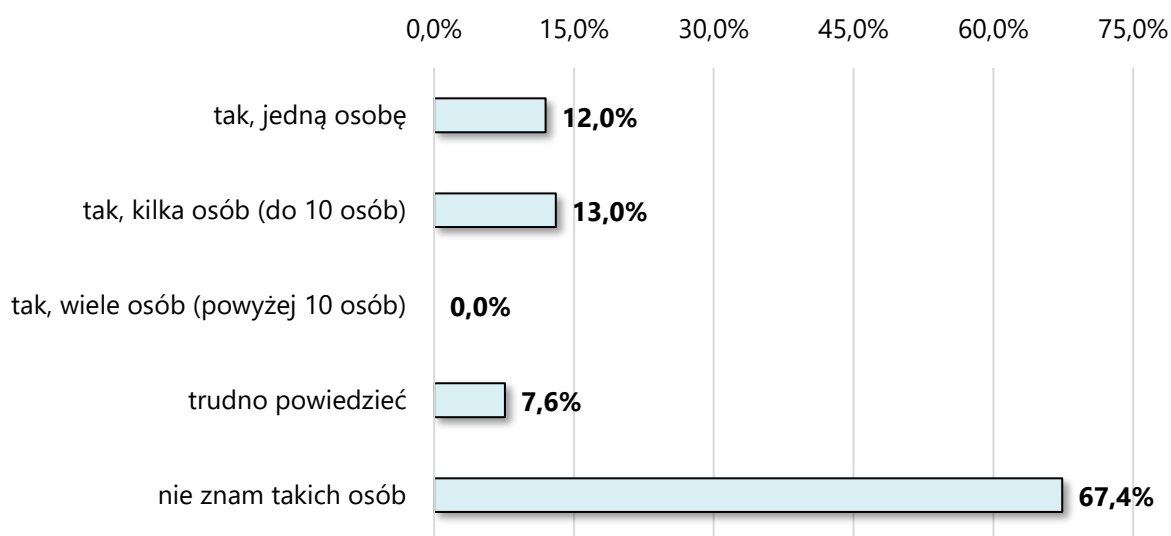

Problem przemocy

Pierwszy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej. 12,0% respondentów odpowiedziało, że zna jedną osobę, natomiast 13,0% badanych – kilka osób (do 10). 7,6% ankietowanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie, natomiast 67,4% zadeklarowało, że nie zna nikogo, kto doznaje przemocy w swoim domu.

Wykres 15. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=92

Badani deklarujący znajomość w swoim otoczeniu osób, które doświadczenia przemocy domowej, zostali zapytani o to, kim jest osoba jej doznająca. Blisko $\frac{3}{4}$ respondentów stwierdziło, że są nimi osoby dorosłe mające 18-60 lat (17 osób, tj. 73,9%). Mniejszy odsetek ankietowanych wskazywał na dzieci, tj. osoby do 18 roku życia (6 osób, tj. 26,1%), a najmniejszy na osoby starsze, tj. powyżej 60 roku życia (4 osoby, tj. 17,4%).

Tabela 14. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=23

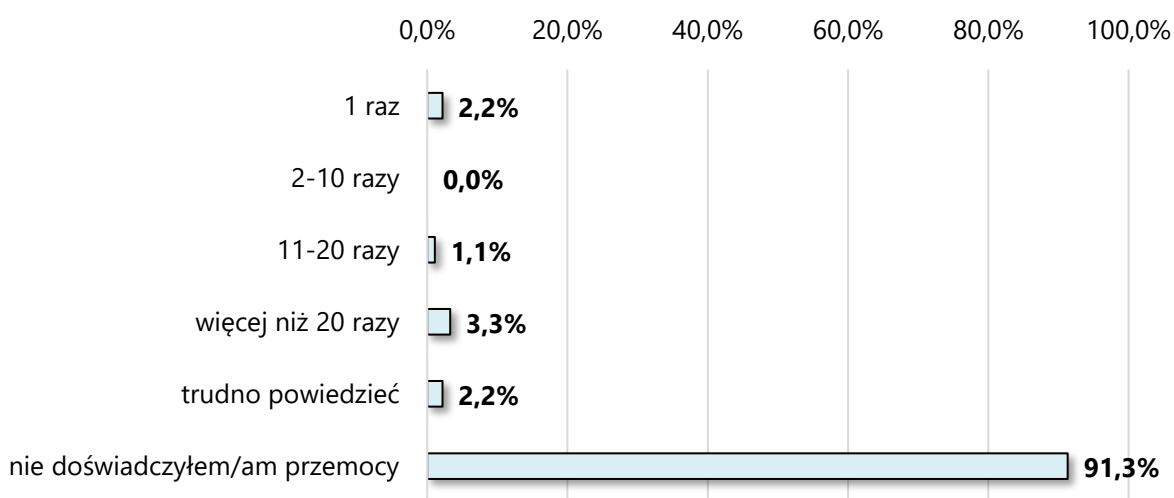
Odpowiedź	%	Liczba odp.
dzieckiem do 18 roku życia	26,1	6
osobą dorosłą mającą 18-60 lat	73,9	17
osobą starszą, powyżej 60 roku życia	17,4	4

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Skala problemu przemocy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w danym okresie, przemocy domowej doznało 6,5% mieszkańców, wśród których 2,2% doświadczyło jej jednokrotnie, 1,1% – 11-20 razy, z kolei 3,3% badanych wskazało na częstotliwość „więcej niż 20 razy”. Trudności z odpowiedzią na to pytanie miało 2,2% ankietowanych.

Wykres 16. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=92

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że 5 badanych doznało przemocy psychicznej (83,3%), 2 respondentów – zaniedbania (33,3%), a po 1 mieszkańcu wskazało na przemoc fizyczną lub ekonomiczną (po 16,7%). Kolejny uczestnik badania nie potrafił jednoznacznie określić jakiej formy przemocy doznał.

Tabela 15. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	83,3	5
zaniedbanie	33,3	2
przemoc fizyczna	16,7	1
przemoc ekonomiczna	16,7	1
nie wiem	16,7	1
przemoc seksualna	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. 3 badanych doznało przemocy ze strony męża/żony, natomiast pojedyncze odpowiedzi padły na partnera/partnerkę, tatę, rodzeństwo, dalszych członków rodziny oraz inne, bliżej niezidentyfikowane osoby (po 16,7%).

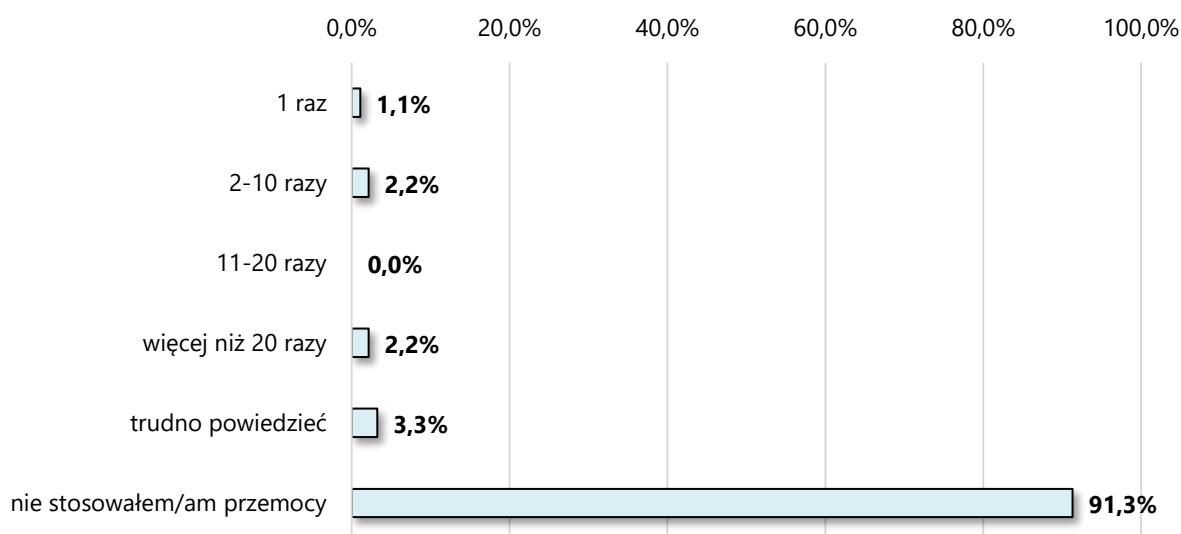
Tabela 16. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	50,0	3
partner/partnerka	16,7	1
tata	16,7	1
rodzeństwo	16,7	1
dalsi członkowie rodziny	16,7	1
inne osoby	16,7	1
mama	0,0	0
dziecko/dzieci	0,0	0
dziadkowie	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznało się 5,4% ankietowanych, z czego 1,1% respondentów wskazało, że miało to miejsce 1 raz, z kolei po 2,2% podało częstotliwość 2-10 razy lub więcej niż 20 razy. 3,3% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 17. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową? N=92

Jak wynika z odpowiedzi respondentów, 3 badanych deklarujących stosowanie przemocy, kierowało ją w stronę męża/żony (75,0%), a 2 osoby wobec dziecka/dzieci. Jedna osoba pominęła to pytanie.

Tabela 17. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
męża/żony	75,0	3
dziecka/dzieci	50,0	2
taty	0,0	0
mamy	0,0	0
rodzeństwa	0,0	0
dziadków	0,0	0
partnera/partnerki	0,0	0
dalszych członków rodziny	0,0	0
innych osób	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności poproszono badanych mieszkańców o określenie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. 80,0% respondentów wskazało na przemoc psychiczną (4 osoby), 2 badanych wytypowało przemoc fizyczną (40,0%), natomiast 1 uczestnik badania przyznał się do stosowania przemocy ekonomicznej (20,0%).

Tabela 18. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=5

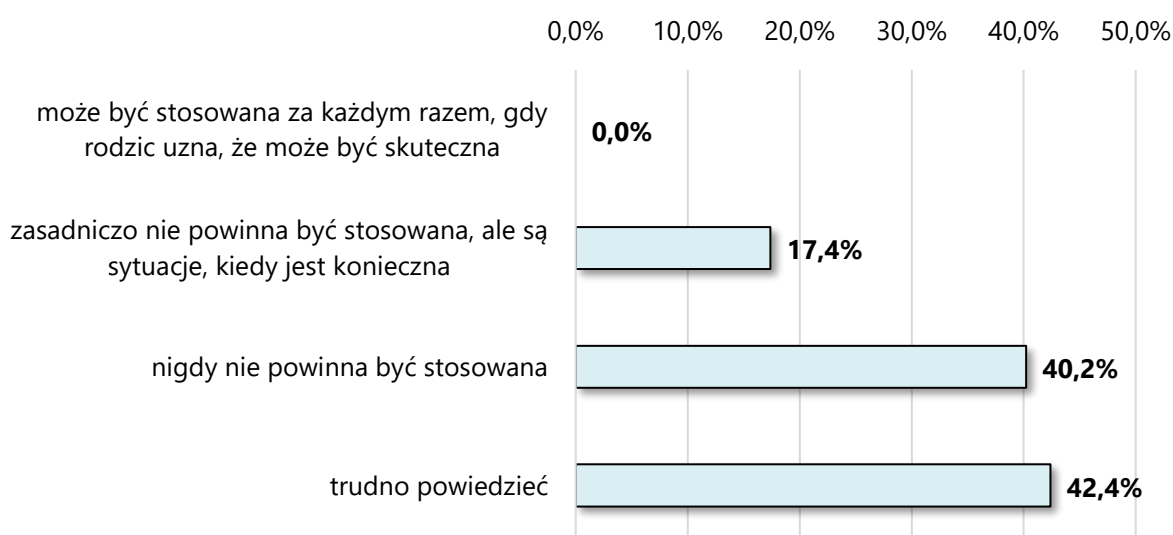
Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	80,0	4
przemoc fizyczna	40,0	2
przemoc ekonomiczna	20,0	1
zaniedbanie	0,0	0
przemoc seksualna	0,0	0
nie wiem	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią była opinia dorosłych mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kar fizycznych nie neguje 17,4% badanych, w opinii których nie powinny być one stosowane, ale są sytuacje, w których takie kary są konieczne. Jednocześnie 42,4% dorosłych mieszkańców udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Kary fizyczne nie powinny być nigdy stosowane w opinii 40,2% badanych.

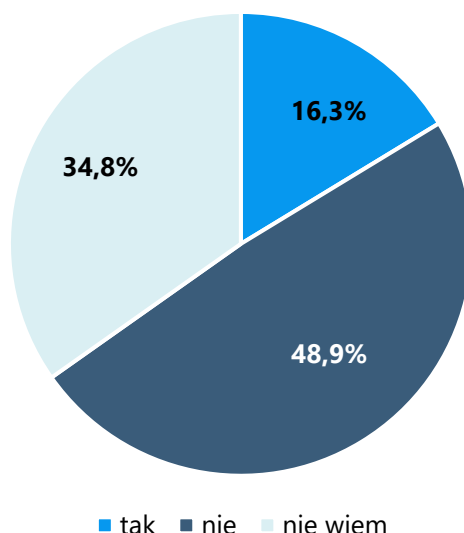
Wykres 18. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=92

Dorośli mieszkańcy zostali również poproszeni o oszacowanie skali istotności problemu przemocy domowej na terenie Gminy. 34,8% ankietowanych deklaruje brak wiedzy w tym zakresie. Problem przemocy domowej za istotny oceniło 16,3% badanych, natomiast blisko połowa respondentów jest przeciwnego zdania (48,9%).

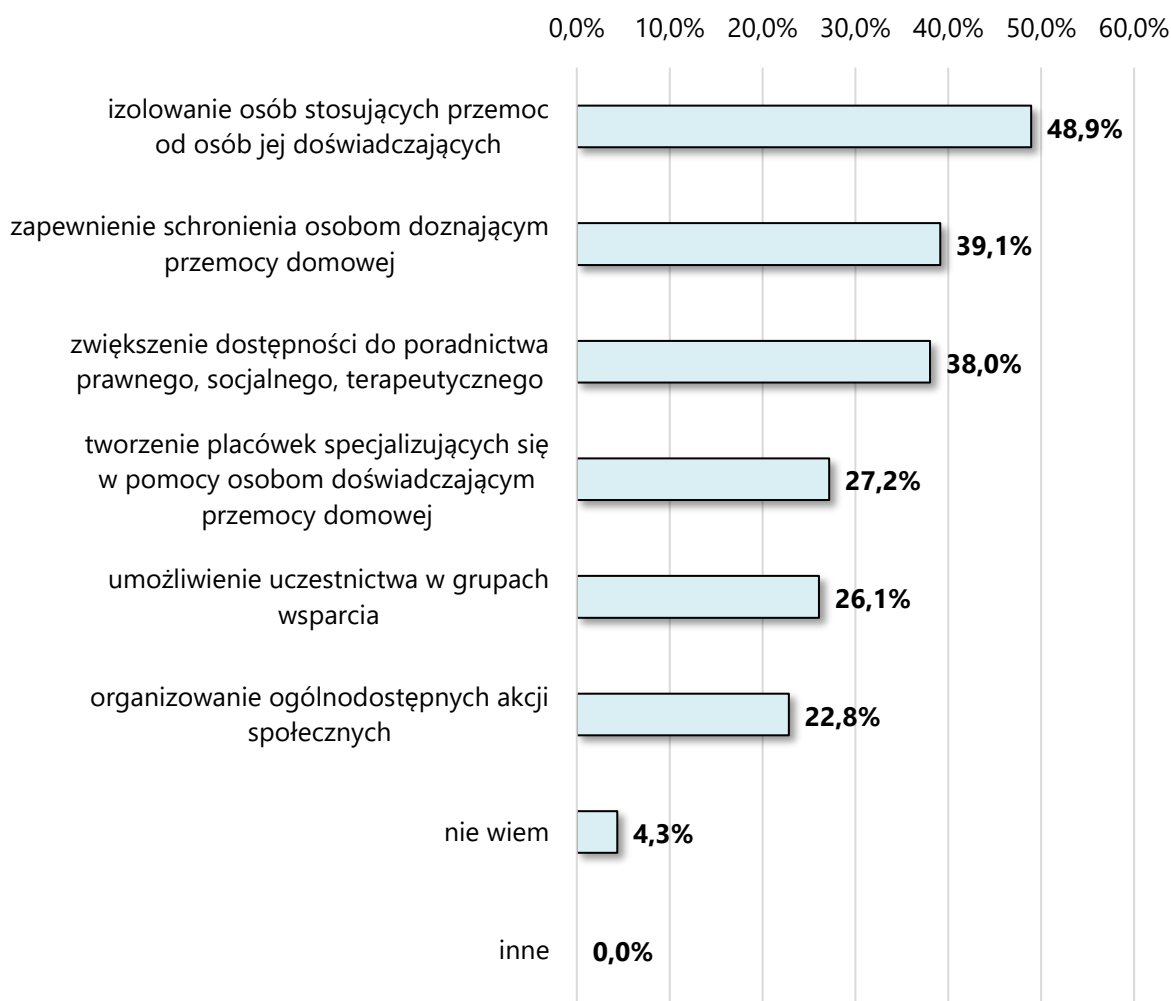
Wykres 19. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=92

Następnie dorośli mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie zadań, które w ich opinii byłyby najskuteczniejsze wobec osób doświadczających przemocy domowej. Zebrany materiał badawczy wykazał, że za najważniejsze uznano izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających (48,9%), zapewnienie schronienia osobom jej doświadczającym (39,1%) oraz zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego (38,0%). Średnio co czwarty badany za istotne uważa tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej (27,2%) lub umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia (26,1%). 22,8% uczestników badania wytypowało organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych. Brak wiedzy w tym zakresie wykazało 4,3% respondentów.

Wykres 20. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=92

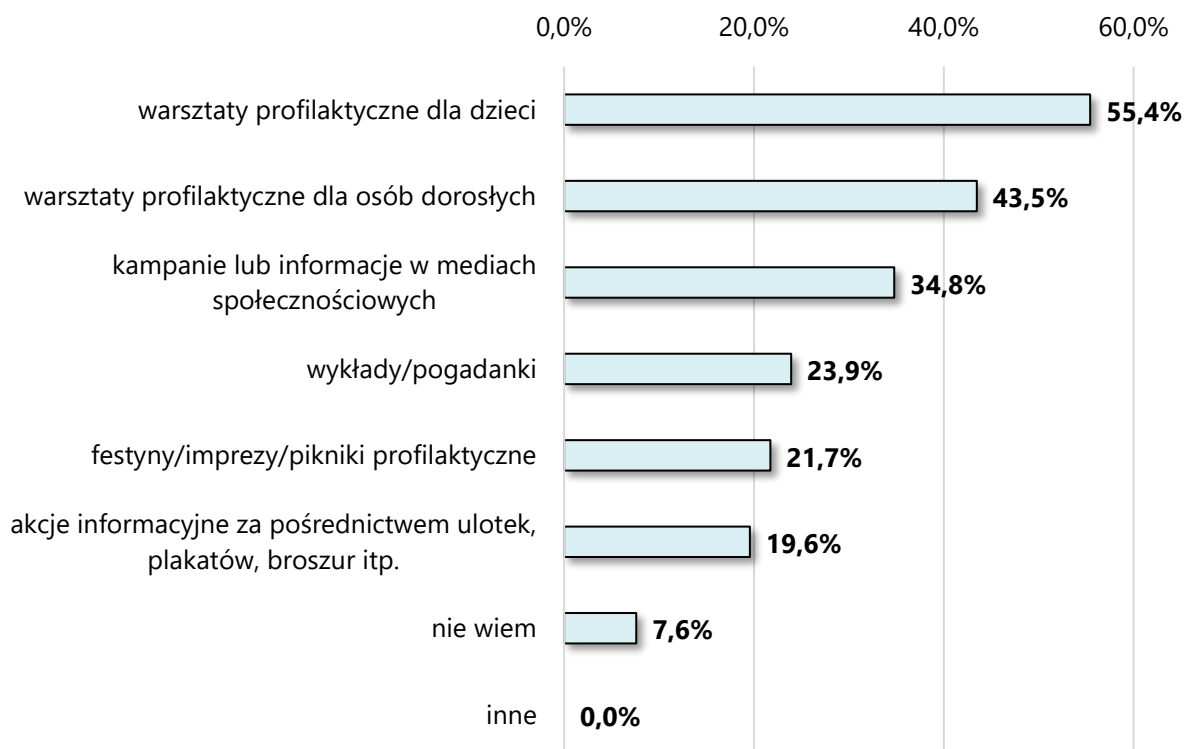

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W opinii około połowy mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy domowej przyniosłyby warsztaty profilaktyczne, zarówno te skierowane do dzieci (55,4%), jak i osób dorosłych (43,5%). Równie istotne wydaje się być organizowanie kampanii lub zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych (34,8%). Blisko co czwarty respondent wskazał na organizowanie wykładów/pogadanek (23,9%), a 21,7% badanych wytypowało organizowanie festynów, imprez i pikników profilaktycznych. 19,6% uczestników badania jest zdania, że efektywne może być realizowanie akcji informacyjnych za pośrednictwem ulotek. Plakatów, broszur itp. Ponadto 7,6% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

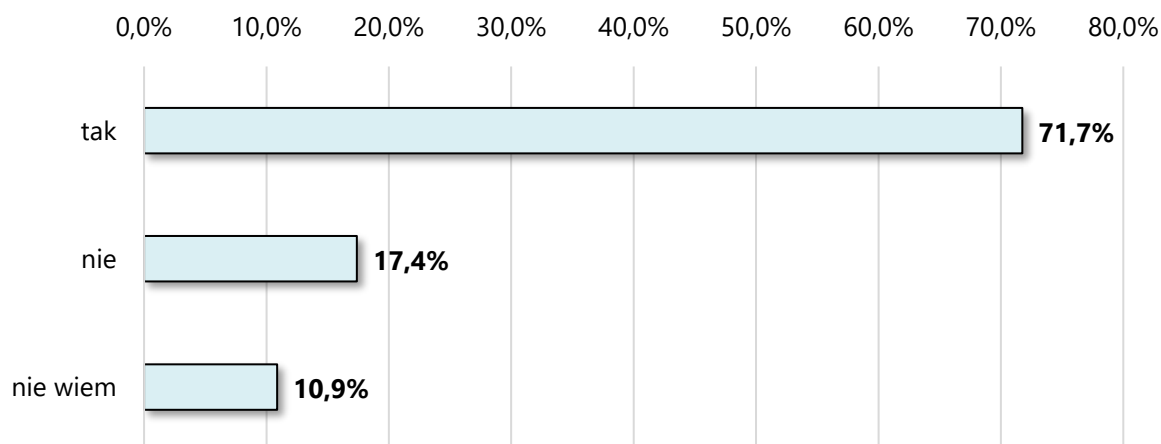
Wykres 21. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=92

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowani wyrazili także swoją opinię na temat tego, czy uważają przemoc domową za przestępstwo. Zdecydowana większość mieszkańców odpowiedziała twierdząco na to pytanie (71,7%), natomiast 10,9% respondentów nie wyraziło jednoznacznej opinii i zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”. Niepokojący jest fakt, że 17,4% uczestników badania nie uznaje przemocy domowej za przestępstwo.

Wykres 22. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa to przestępstwo? N=92

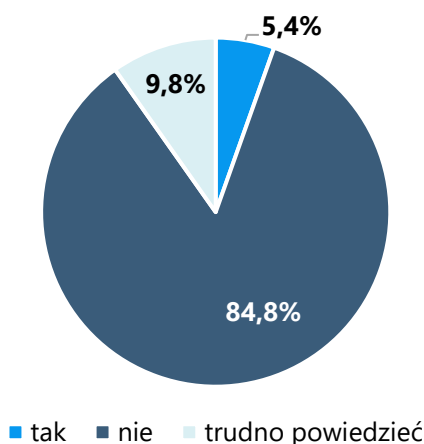

Cyberprzemoc

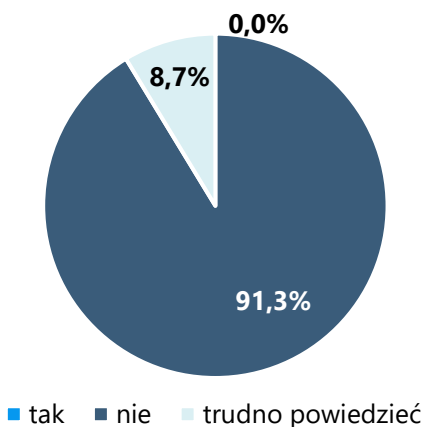
Kolejne pytanie dotyczyło doznawania cyberprzemocy przez mieszkańców Gminy. Jak wynika z uzyskanych danych, tego rodzaju przemocy doświadczyło w ciągu ostatnich 12 miesięcy 5,4% badanych, a 9,8% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 23. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=92

Ostatnie z pytań zadanych dorosłym mieszkańcom było analogiczne do poprzedniego, natomiast tym razem dotyczyło stosowania cyberprzemocy przez respondentów w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Żaden uczestnik badania nie przyznał się do podejmowania podobnych działań, z kolei 8,7% nie potrafiło jednoznacznie ustosunkować się do pytania.

Wykres 24. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=92

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Pleśna dzięki zwiększeniu świadomości społecznej i zaangażowania wszystkich mieszkańców Gminy w przeciwdziałanie przemocy domowej, w tym poprzez edukację, promocję wartości opartych na szacunku i równości, oraz stworzenie systemu wsparcia i reagowania, który sprzyja wczesnemu wykrywaniu i zapobieganiu przemocy. Program ma na celu wzmocnienie solidarności społecznej i budowanie bezpiecznego środowiska, w którym każdy mieszkaniec czuje się odpowiedzialny za bezpieczeństwo i dobrostan innych.

Cel ten będzie realizowany w następujących obszarach:

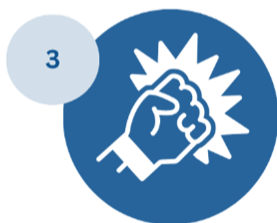
1

Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do lokalnej społeczności oraz systematyczne realizowanie diagnoz, mających na celu identyfikację skali przemocy domowej.

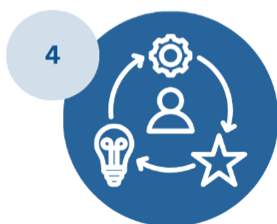
2

Zorganizowanie spójnego i łatwo dostępnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

3

Rozwinięcie efektywnych programów dla osób stosujących przemoc domową, które pozwolą na zmianę ich postaw i zachowań.

4

Systematyczne szkolenie i podnoszenie kwalifikacji służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej.

1. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do lokalnej społeczności oraz systematyczne realizowanie diagnoz, mających na celu identyfikację skali przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom.	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.	ZI, UG, GOPS, GKRPA, KP, NGO, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji Programu
2.	Rozpowszechnianie informacji na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	Liczba działań podjętych w celu rozpowszechnienia informacji.	ZI, UG, KP, GKRPA, NGO, GOPS, POIK, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Przez cały okres realizacji Programu
3.	Udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UG, KP, GKRPA, GOPS, NGO, CK, GBP, PCPR, placówki oświatowe	Przynajmniej raz do roku
4.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.	Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów.	UG, KP, GKRPA, PPPP, NGO, CK, GBP, placówki oświatowe	Przynajmniej raz do roku
5.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego.	UG, NGO, CK, GBP, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji Programu

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
6.	Budowa świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, poprzez dystrybucję materiałów edukacyjno-profilaktycznych, organizację pogadanek oraz zamieszczanie informacji w mediach lokalnych itp.	Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych.	ZI, UG, KP, GKRPA, GOPS, GBP, CK, NGO, PPPP, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji Programu
		Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej.		Przez cały okres realizacji Programu
7.	Wdrażanie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych.	Liczba zrealizowanych programów.	UG, NGO, PPPP, placówki oświatowe	Przynajmniej raz do roku
8.	Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez NGO.	Liczba zrealizowanych działań.	UG, NGO	Przez cały okres realizacji Programu

	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
9.	Współpraca z mediami oraz sektorem NGO w celu upowszechniania informacji dotyczących możliwości i form uzyskania pomocy.	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych.	UG, NGO, PPPP, media	Przez cały okres realizacji Programu
10.	Prowadzenie poradnictwa, przede wszystkim poprzez działania edukacyjne ukierunkowane na wzmocnienie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.	Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	UG, PPPP, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji Programu
		Liczba osób, którym udzielono porad.		Przez cały okres realizacji Programu

2. Zorganizowanie spójnego i łatwo dostępnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Udzielanie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia.	ZI, GOPS, PCPR, POIK, UG	Przez cały okres realizacji Programu
2.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	Liczba dostępnych punktów informacyjnych.	ZI, GKRPA, GOPS, PIK, POIK, UG, NGO, PCPR, PPPP, placówki światowe, placówki ochrony zdrowia	Przez cały okres realizacji Programu
		Liczba osób skierowanych do odpowiednich instytucji pomocowych.		Przez cały okres realizacji Programu
3.	Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą domową.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy.	GOPS	Przez cały okres realizacji Programu
4.	Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba rozpoczętych/zakończonych procedur.	ZI, GOPS, KP, GKRPA, POIK, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Przez cały okres realizacji Programu
		Liczba rodzin objętych procedurą.		Przez cały okres realizacji Programu

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
5.	Wsparcie socjalne rodzin, w których występuje problem przemocy domowej.	Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną.	GOPS	Przez cały okres realizacji Programu
6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	GOPS	Przez cały okres realizacji Programu
7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR, GOPS	Przez cały okres realizacji Programu
8.	Kontynuowanie działalności w zakresie wsparcia osób uwikłanych w problem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny.	Liczba osób objętych wsparciem.	GKRPA, PIK, UG	Przez cały okres realizacji Programu
9.	Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.	ZI	Przez cały okres realizacji Programu
		Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych.		Przez cały okres realizacji Programu

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
10.	Współpraca między samorządem a organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	UG, NGO	Przez cały okres realizacji Programu
11.	Upowszechnianie informacji o dostępności do danych teleadresowych z zakresu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	GOPS, UG	Przez cały okres realizacji Programu
12.	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych.	Liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej.	UG	Przez cały okres realizacji Programu

3. Rozwinięcie efektywnych programów dla osób stosujących przemoc domową, które pozwolą na zmianę ich postaw i zachowań.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach oraz zobowiązanie ich do podejmowania działań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy, w tym do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w Programie.	ZI, KP	Przez cały okres realizacji Programu
		Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”.		Przez cały okres realizacji Programu
2.	Motywowanie i/lub kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych stosujących przemoc domową.	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe.	GKRPA, ZI	Przez cały okres realizacji Programu
3.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoba zwykle lub regularnie przebywa.	Liczba interwencji związanych z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową.	KP	Przez cały okres realizacji Programu

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
4.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w obowiązkowym programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym.	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.	KP, ZI	Przez cały okres realizacji Programu
5.	Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową.	Liczba przekazanych informatorów.	GKRPA, GOPS, UG, PPPP, PCPR, POIK	Przez cały okres realizacji Programu
6.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	ZI, KP	Przez cały okres realizacji Programu

4. Systematyczne szkolenie i podnoszenie kwalifikacji służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Przeprowadzanie szkoleń/seminariów/konferencji dla pracowników instytucji i organizacji o tematyce udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych szkoleń/seminariów/konferencji.	GOPS, ZI, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Przynajmniej raz do roku
2.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu.	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu.	ZI	Przynajmniej raz
3.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach.	ZI	Przynajmniej raz do roku
4.	Opracowanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych.	ZI	Przynajmniej raz do roku
5.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi.	Liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.	KP, ZI	Przez cały okres realizacji Programu

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- ⇒ mieszkańców gminy Pleśna, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- ⇒ osób doznających przemocy domowej,
- ⇒ osób stosujących przemoc domową,
- ⇒ świadków przemocy domowej,
- ⇒ osób i instytucji zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030 zakłada:

- ⇒ zmianę biernych postaw społeczności lokalnej względem zjawiska przemocy domowej,
- ⇒ podniesienie jakości funkcjonowania rodzin, w tym promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- ⇒ poszerzanie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy,
- ⇒ wzmocnienie efektywności działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową,
- ⇒ wzrost liczby działań dotyczących profesjonalnej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030* finansowane będą z budżetu Gminy, w tym budżetu GOPS oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ⇒ ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ⇒ ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- ⇒ opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć przynajmniej jedną z niżej wymienionych technik badawczych, tj.:

- ⇒ analizę dokumentów,
- ⇒ badanie ankietowe adresatów Programu,
- ⇒ badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanemu problemom.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Wójtowi Gminy Pleśna przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej. Za koordynowanie realizacji *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030* odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej.

Realizacja *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030* obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 19. Harmonogram wdrażania Programu.

etap	wyszczególnienie	termin realizacji
etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Pleśna o przyjęciu do realizacji <i>Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030.</i>	IV kwartał 2024 r.
etap II	Koordinacja realizacji zadań objętych Programem.	I kwartał 2025 r. – IV kwartał 2030 r.
etap III	Monitoring.	corocznie w okresie od 2025 r. do 2030 r.
etap IV	Ewaluacja Programu.	I kwartał 2031 r.

Źródło: Opracowanie własne

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotykającym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne za sprawą czynników takich jak m.in. wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doświadczających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, stosujące ją oraz jej świadków. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu gminy Pleśna stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych, takich jak trwałe zmiany w postępowaniu osób stosujących przemoc domową, prawidłowe funkcjonowanie społeczne oraz emocjonalne osób doświadczających przemocy domowej itp.

Cele i zadania zawarte w *Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pleśna na lata 2025-2030*, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Płeć uczniów biorących udział w badaniu N=90.....	25
Rysunek 2. Płeć dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu N=92.....	38

SPIS TABEL

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania	14
Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS z powodu przemocy domowej oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	19
Tabela 3. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023.....	20
Tabela 4. Dane dotyczące osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.....	21
Tabela 5. Dane dotyczące osób doznających przemocy domowej objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.....	22
Tabela 6. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2021-2023.....	23
Tabela 7. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy oraz świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2021-2023.....	23
Tabela 8. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=15.....	28
Tabela 9. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=14.....	29
Tabela 10. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=8.....	30
Tabela 11. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=9	30

Tabela 12. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=3	31
Tabela 13. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=74	35
Tabela 14. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=23	40
Tabela 15. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6	41
Tabela 16. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=6	42
Tabela 17. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=4	43
Tabela 18. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=5	43
Tabela 19. Harmonogram wdrażania Programu.	62

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023	21
Wykres 2. Wiek: N=90	26
Wykres 3. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=90	27
Wykres 4. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=90	27
Wykres 5. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=90	29
Wykres 6. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=90	31

Wykres 7. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=90	32
Wykres 8. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=90	32
Wykres 9. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=90	33
Wykres 10. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=90.....	34
Wykres 11. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=90	36
Wykres 12. Jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=90.....	37
Wykres 13. Wiek: N=92	39
Wykres 14. Wykształcenie: N=92.....	39
Wykres 15. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=92	40
Wykres 16. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=92.....	41
Wykres 17. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową? N=92	42
Wykres 18. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=92	44
Wykres 19. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=92.....	45
Wykres 20. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=92.....	46
Wykres 21. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=92	47

Wykres 22. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa to przestępstwo? N=92	47
Wykres 23. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=92	48
Wykres 24. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=92.....	48